

FORUM

2003

TSJEKKISK-NORSK FORUM

č. 46, duben 2003

nr.46, april 2003

Všecko je jinak

Předem přijměte omluvu za pozdní vydání. Jeden z důvodů tohoto zpoždění bylo čekání na zápis z výroční schůze. Bohužel ten ještě není k dispozici a právě proto, že je nejisté kdy a jestli k němu dojde, vychází číslo neúplné.

Ukazuje se stále obtížnějším sehnat dostatek relevantních textů a posléze věstník vytisknout a rozeslat. Byl jsem v tomto procesu zapojený déle než je zdrávo a tak je na čase, aby se věci ujal někdo jiný.

Bohužel ani v tom není dosud žádné konkrétní řešení, ale doufejme že se v dohledné době najde. Patrně nejschůdnější cestou bude úplně zrušit papírovou verzi věstníku, která už stejně začíná být anachronická a místo toho založit pevnou webovou stránku. Pokud si vzpomínám, bylo to v plánu spolkové činnosti pro minulé období, takže to už je nejspíš za rohem.

I tak si myslím, že skoro 50 vydaných čísel za dobu trvání spolku je víc než jsme mohli na začátku doufat a za to patří dík jak celé řadě přispěvatelů, tak i těch, kdo se anonymně zasloužili o to, že věstník nakonec vždycky vyšel.

Karel Babčický

Vážení přátelé

od našeho příjezdu do Oslo uplynulo téměř pět let, trochu jsem to přetáhl. Léta v Norsku prožitá patří k těm hezčím - příroda, bezpečí, dobré vztahy s diplomaty i s Nory, a - nikoli na posledním místě - krajané.

Při prvním setkání s Vámi jsem zmínil pocit, že česká společnost má vůči exulantům určitý dluh. Proto jsem také vždy všechny zval na oslavu st. svátku, proto jsem maximálně podporoval činnost Fóra i dalších spolků a skupin, proto jsme celou krajanskou komunitu zvali na akce, které by ji mohly zajímat, připravili jsme řadu přednášek a setkání i méně úředních, scházeli jsme se na posvíceních a bohužel i na pohřbech.. Jsem také rád, že krajané nám pomohli při setkáních s vládními činiteli či s poslanci a přiblížili jim Norsko, a současně měli příležitost říci, co si myslí.

Své předsevzetí vůči krajanům jsem s potěšením splnil. Věda však, jak vypadal vztah komunistických ambasád k lidem v zahraničí, jsem se ale úmyslně vyhýbal čemukoli, co by mohlo být vykládáno jako snaha ovlivnit činnost Fóra; je Vaše.

Fórum to nebude mít lehké, krajanské spolky v otevřeném světě přežívají jen s obtížemi - styk s českou částí domova usnadňuje satelitní televize a rozhlas, snadné cestování, a hodně i internet, umožňující mj. i dokonalý poslech rádia nebo denní kontakty se zajímavými partnery. Ale jestliže díky pár nadšencům funguje i studentský spolek spřízněných Norů, nevěřím, že by české Fórum zhylo na úbytě. Rád vzpomínám na "rodinné výlety" jako na onen na stoletém parníku, na Mikulášské zábavy, a hlavně na lidi, s nimiž jsme připravovali společné akce.

Ha det bra!

Petr Kypr

Gratulujeme

Rytířkou norského Královského řádu jmenovali včera v Brně zástupci velvyslanectví této země Miluši Juříčkovou z brněnské Masarykovy univerzity. "Beru to jako ocenění mé dosavadní práce a výzvu k další činnosti," řekla Juříčková. Kromě výuky norského jazyka a kultury studentů Filozofické fakulty univerzity se věnuje i překládání knih. Od loňska si například mohou čeští zájemci o norskou literaturu přečíst Juříčkové překlad psychologického bestselleru *Láska od třiatřicetileté spisovatelky Hanne Ørstavikové*. Kniha pojednává o složitém vztahu matky a jejího syna. Juříčková přeložila také Ibsenův lexikon, který podrobně rozebírá tvorbu dramatika Henrika Ibsena, autora například dramatu *Peer Gynt*. Oblastí zájmu oceněné pedagožky je i obecně skandinávská literatura a kultura, v norské literatuře se specializuje na 20. století. Píše o severské zemi i do cestovatelských časopisů a připravuje o ní porady pro rozhlas. Je členkou překladatelské společnosti Sigrid Undsetové v Lillehammeru. Norština se při brněnské filozofické fakultě učí již třicet let jako jediný ze severoevropských jazyků. Tradice udělování Královského řádu za zásluhy byla

založena bývalým norským králem Olafem V. v roce 1985. Podle statutu je rád udělován cizím státním příslušníkům a norským státním příslušníkům trvale žijícím v cizině jako ocenění za zvláště záslužnou činnost v oblasti norských zájmu."

Norský rytířský řád za zásluhy dostala také doc. Helena Kadečková z pražské Filozofické fakulty UK.

Referendum o vstupu do EU

Vláda ČR schválila na svém zasedání 22.01.03 návrh zákona o provedení referenda o přistoupení ČR do EU. Tento návrh počítá s tím, že se hlasování uskuteční **pouze na území ČR, nikoli na zastupitelských úřadech ČR v zahraničí**. Zákon bude ještě projednávat Parlament, obsah tedy může doznat změn. Jakmile budeme vědět víc, velvyslanectví Vás bude informovat.

Rádio Praha

vysílá prostřednictvím krátkých vln a satelitu do celého světa v šesti jazycích zpravodajství o událostech v České republice. Kromě aktuálního zpravodajství, je vysílání zaměřeno také na ekonomiku, kulturu, sport, turistiku a historii ČR.

Na našich webových stránkách, www.radio.cz, je k dispozici obsah vysílání Rádia Praha jak ve zvukové, tak i textové podobě (ve formátu RealAudio a MP3), a to ve všech jazycích, v nichž Rádio Praha vysílá. Tj. v češtině, angličtině, němčině, španělštině, francouzštině a ruštině.

Stránky Rádia Praha jsou díky své vícejazyčnosti unikátním zdrojem kvalitních informací o České republice.

Zde jsou adresy jednotlivých jazykových verzí www.radio.cz, na které můžete odka-

zovat podle toho, jaký jazyk se pro zemi, v níž působil, hodí:

Česká verze: <http://www.radio.cz/cz/>

Anglická verze: <http://www.radio.cz/en/>

Německá verze: <http://www.radio.cz/de/>

Francouzská verze: <http://www.radio.cz/fr/>

Španělská verze: <http://www.radio.cz/es/>

Ruská verze: <http://www.radio.cz/ru/>

Vase případně dotazy rada zodpovím.

Jitka Podzimková

Český rozhlas 7 - Rádio Praha

Radio Prague - broadcast from the Czech Republic in six languages

<http://www.radio.cz/ram/live.ram>

Možnosti studia českých základních a středních škol přes internet

Vaše děti školou povinné mají nyní možnost připravovat se systematicky do české školy i při Vašem zahraničním pobytu. Mohou totiž kdykoliv využít internetového domácího učitele - služby Škola za školou. Služba obsahuje učebnice z devíti základních předmětů, které se běžně užívají v 6.-9. třídě základních škol a primě až kvartě víceletých gymnázií. Školou už nyní využívají například děti českých diplomatů v Číně.

Žáci a studenti mají prostřednictvím internetu možnost kdekoli na světě

1. učit se přesně podle obsahu českých učebnic, ze kterého budou ve škole přezkoušeny po vašem návratu,
2. získávat vědomosti pomocí řešených příkladů, výkladu, aktivních obrázků či pokusů,
3. procvičit si mj. příklady z matematiky, českou gramatiku, větné rozborů, napsat si diktát, učit se do zeměpisu pomocí slepých map,
4. otestovat si naučené znalosti - formou prosvištění a různých testů.

Práce s moduly je poutavá a zábavná díky použité grafice a dalším možnostem ko-

munikace na internetu. Potřebuje-li dítě poradit, zeptá se v Diskusi dětí, které se právě věnují stejné látce. Pomocí a vysvětlit komplikovanou látku může i múza Elvíra nebo živý lektor v off-line či on-line režimu.

Vy se můžete přesvědčit o úspěšnosti jeho přípravy pravidelnou kontrolou rubriky Moje výsledky a od února i prostřednictvím Rodičovského modulu. Uživatel Školy za školou potřebuje běžný počítač připojený na internet, vybavený prostředím MS Office a prohlížečem Internet Explorer verze 5.0 a vyšší. Službu si můžete prohlédnout a vyzkoušet prostřednictvím interaktivní ukázky výukových lekcí na stránce www.zaskolou.cz, kde najdete i další informace.

Jakékoliv Vaše dotazy jsme připraveni odpovědět telefonicky či emailem. Děkujeme za Váš čas a přejeme úspěšný pobyt v zahraničí,

Jan Kala, ředitel společnosti

www.zaskolou.cz

Centre for Modern Education (CZ), s.r.o.

Janovského 11/979, 170 00 Praha 7

tel.: 00420 266 711 582, 00420 220 873 605

Vlastní rodokmen

V únoru jsme vylepšili službu Find Your Roots na našem turistickém průvodci CzechSite Travel Guide. Služba je určena pro (*movité, pozn. red.*) zájemce o vlastní genealogický průzkum

Službu najdete na adrese:

[//www.czechsite.com/genealogyform.html](http://www.czechsite.com/genealogyform.html)

Jaroslav Kalvoda

CzechSite Travel Guide, tel: 420 736 20 50 30

Qua vadis Norge?

A zlostný dědek pokračuje...

Už léta sleduju cvrkot v dětských školkách, hlavně jak se ta drobotina pohybuje v dopravním ruchu. Poprvé jsem si toho vědomě všimnul v Kodani blízko Tivoli. Vidím skupinu vedenou vpředu jednou tetou, vzadu druhou a mezi nimi 19 děcek, každé se držící jedné špricle provazového žebříčku, bezesporu zařízení zvyšující přehled přes děti a jejich bezpečnost. Tady jsem to nikdy neviděl. Patrně nějaký psycholog vybádal, že děcko nucené držet se ve vlastním zájmu toho žebříčku by utrpělo nenapravitelnou újmu na své dušičce. V Městci Královém, městečku mého rodného kraje jsem potkal na hlavní ulici s docela rušnou dopravou dětskou školku. Bylo jich 21, drželi se za ruce a vedla je jedna, jediná postarší paní. Něco mně na těch dětech neštymovalo, ale hned mi svítilo. Voni neječely a neřvaly jak je tady zvykem. V této zemi se lámou rekordy v opačným směru. Prozatímní primát má skupinka, kterou jsem potkal za školou na Tonsenhagenu. Čítala 9 dětí a 5 hlídačů, 2 mužský a 3 báby, dvě z nich cigaretu v hubě. Můžete se pak divit, že místo ve školce je třikrát dražší než na příklad ve Švédsku?

Letos na podzim měl být nové inscenován v Královském divadle v Kodani Hamlet. Režisér trval zuřivě na tom, aby roli Ofélie hrála dívka s Downovým syndromem. Proč, to nevěděl ani Belzebub. Neprosadil to a z představení sešlo. V Hamletu je několik nesmrtelných výroků. Jeden z nich začíná: *Something is ...* Nahradíme-li to slovo slovem: *Everything is rotten in the state of Norway*, pak máme přesný popis poměrů v norské společnosti. Tady nic pořádně nefunguje. Jeden švédský ministr prohlásil na veřejném fóru, že Norsko je posledním sovětským státem v Evropě. Každý si tady tlačí tu svoji kuličku hnoje jak ten chrobák ze Života hmyzu. To konečně se děje všude a dělo se vždy

v minulosti, ale ne tak bezohledně, tak cynicky bezohledně. Ola Norman se plácá po stehnech a vykřikuje jak se mu dobře vede, ale úplně zapomněl nebo spíš nikdy neslyšel tu nádhernou větu, kterou proslavil John F. Kennedy ve své nástupní presidentské řeči: „Neptej se co může Amerika pro tebe udělat, ale ptej se co ty můžeš udělat pro Ameriku.“ Každý se tu snaží urvat co nejvíc pro sebe a snad nejhorší jsou ti matadoři z finančního a průmyslového života a samo sebou politici. Kværner, solidní podnik s velkou technickou kompetencí byl veden jedním bláznem jménem Tønseth. Ten snil o lukrativních kšeftech v Indonésii společně se zkorumpovanými příbuznými zkorumpovaného diktátora Sukarna. K tomu účelu koupil jednu ne zcela solventní firmu v Londýně za nesmyslnou cenu 10 miliard. Celou sumu si musel vypůjčit na vysoké úroky. Tehdy jsem napsal článkuček do *Aftenpostenu*, který nebyl zrovna nejllepší:

Kværners tilstand

Et av vidundenderbarna i den norske forretningsverdenen konsernsjef Erik Tønseth pleier – når han messer sin berening om Kværners tilstand – å opptre konsekvent i hvit skjorte med oppbrettede ermer. Jeg lurer på om han ved neste korsvei blir nødt til å ta på seg lovotter og ikle seg en tykk vinterfrakk med kraven helt opp til ørene.

J.P.

A taky jo. Asi tak půl roku potom se v Indonésii udál převrat a Sukarno se svou kamarilou musel od válu. Náš pan generální se s nima taky svez. V době klasického kapitalismu měl jen dvě možnosti: buď to do basy nebo kulku do hlavy. Dnes nic takového, žijeme přece v době osvíceného humanismu. Tak ten blbeček dostal zlatý padák, myslím že ve výši 20ti milionů a působí vesele dál jako škodná zvěř v nějaké naprosto zbytečné konsultantské firmě. Jeho nástupce, zřejmě člověk ze stejného dřeva, se pojistil tuplem. Jeho

plat, pensi a případné odškodné mu zaručuje nejen firma, ale i největší norská banka. Jeho residence byla zrenovována za těžké peníze, jenom záclony přišly na jeden milion korun. Ani sultán v Brunei nemá lepší a dražší se nedají koupit. Slyším že už je taky pryč a Kværner se potácí dál mezi bytím a nebytím a zdá se, že se nikdy nevzpamatuje. A teď si srovnajte tyto dvě existence třeba s Američanem Jacoccou!

Už od svého dětství jsem obdivoval a měl hluboké sympatie k české šlechtě, i když někdy někteří žili divoce kavalírsky. Ale co je to všechno platný, mělo to vždycky úroveň a určitou noblesu.

Adolf Schwarzenberg, pán na Hluboké, svolal na začátku každého roku své ředitele, lesmistry, vedoucí úředníky a řekl jim: „Já od vás očekávám na konci roku aktivní bilanci, vy mně vykážete zisk jedné koruny a když bude větší, tak jej použijete na zlepšení našich podniků, zvýšení pensí, zkrášlení krajiny, sázejte aleje... ale běda vám jestli hloupě nebo zbytečně prostrujete 100 zlatek...“ a víc ho to nezajímalo. Finance ho nudily, zato krása jihočeské krajiny mu ležela hluboko v srdci. Však taky za to krásné, mohutné baroko můžeme vděčit církvi a šlechtě.

Můj děda byl 26 let starostou obce Kněžičky. Do jejího katastru spadala také proslulá obora nad Žehuňským rybníkem, která byla ve vlastnictví rodu Kinských z Chlumce nad Cidlinou. Hrabě Octavian Kinský jednal sem tam s dědou ohledně těch věcí. Jednou se dali do důvěrnějšího rozhovoru a hrabě povídá: „Pane Kohout, já vím dobře, že se na panství krade. Když někdo tak činí, aby přilepšil trochu své rodině tak zamhouřím obě oči, jestliže ale krade, aby zbohatnul na můj účet, tak ho poženu karabáčem až na Halič.“ Jiná doba jiný zvyk. Tak vládne lidská moudrost, ne suché paragrafy.

Když tak vzpomínám...

Jedno pondělí, hodně brzo zrána jede hrabě ze Zlaté koruny po císařské silnici do Obory. Ticho a pohoda, automobily byly tenkrát ještě velká rarita.

Najednou slyší v dálce hudbu, dobrou českou muziku, veselé polky střídají ryčné kvapíky, nevěří svým uším. Vyjeli ze zatáčky a skutečně na kraji silnice stojí v kroužku čtyři muzikanti a zaníceně vyhrávají. Hrabě dal zastavit a povídá: „Pánové, vy tam tak pěkně hrajete, ale nikoho nevidím, nic tu není.“ „Je a nejni, Vaše jasnosti“, odvětil jeden z umělců. „My deme z lovčického posvícení a najednou tady před námi leží pěkný hovno. Leží tu samo, nám se zdálo, že je mu smutno, tak mu držíme společnost, aby mu bylo veselejší.“ Tato odpověď zřejmě vyrazila hraběti na chvíli dech, ale po krátkém zamyšlení praví už docela malicherně: „Hoši, já vidím, že máte nejen silné sociální smýšlení, ale i hluboce vyvinutý smysl pro romantiku života. Já bych si s vámi rád porozprávěl, víte co, přijďte dnes večer ke mně do Obory“.

Byt osobním hostem Octaviana Kinského byla pocta převeliká, ta se nedostala jen tak obyčejným smrtelníkům. Muzikanti skoro vystřízlivěli a začali pospíchat k domovu. Zatím pan kočí zabalil hovno pečlivě do Národních listů a uložil do kočáru. K večeru daly baby své klenoty do pucu, jeden přišel dokonce v čamaře, ostatní v černých oblecích, které už měli připraveny do rakve. Večer to byl nezapomenutelný, hrabě se ukázal jako roztočilý hostitel a pozorný posluchač jejich problémů. Vrcholem byla velká trachtace: bílý damašek, stříbrné přibory a svícný, míšeňský porculán, lokajové v livrejích, zkrátka všechny ty sarapatičky, které patří k společenské události starého velkého rodu. Ten gastronomický zážitek měl jen jednu malou vadu. Ve čtyřech porcích hlavního chodu, diskrétně poznamenaných, byl zapečen malý kousek toho lejna z císařské silnice... byl ale výborně okořeněn.

Octavian Kinský platil za největšího hipologa ve starém mocnářství, měl humor koňského handlíře, ale taky tu vzácnou vlastnost, která chybí mnoha lidem: vnitřní takt. Tuto poněkud burleskní historku nedal nikdy k lepšímu mezi svými přáteli, nikdy nic nenaznačil, mlčel jak ryba. Ale to víte, služebnictvo je všude stejné, za nějaký čas to vyprdelkovalo světu. Tato fáma se tradovala dlouhá léta v naší hospodě. Já ji znám skoro z první ruky. Dědeček mi ji vyprávěl – snad v decentnější formě – ale pochybuju. Takovej vesnickej kluk znal reality lidského dění už v době, kdy mu ještě čouhal mlíčen z kalhot.

Hlavní město Norska nemá dnes jeden jedinej veřejnej záchod. Když to na vás přijde tak máte na vybranou: buďto si nachcat rovnou do kalhot nebo se vychcat na ulici za nějakým tím autákem, ale to riskujete takovou pokutu až zmodráte. Jo, na

pokuty jsou Norové čímani. Tuhle jedna květinářka vystrčila dva kořenáče vo 10 centimetrů dál na chodník a už tu byla policie a napařila jí krvavou pokutu. Na malý poctivý lidi si troufá, ale učinit přítrž cizím profesionálním bandám, které v prodejní době vykrádají systematicky za statisícové částky moc chuti nemají. Personál jednoho obchodu chytil zloděje. Ve speciálně ušitých kapsách měl zboží za 14.tisíc korun. Privolaná policie zjistila personálie, dala mu pokutu, kterou s úsměvem okamžitě zaplatil a pustila na svobodu. Šel se domů vyspat a tentýž večer změnil své působiště. Nočním vlakem odjel do Bergenu a zas ta samá procedura. Když se to opakuje několikrát napadne vás automaticky myšlenka: vyhostit ze země. Ale co vás vede. Má tu rodinu a to je svatá instituce, třebaže s tou rodinou vůbec nežije.

Dva únosci letadla, vyložení gauneři byli odměněni za tento čin v duchu norského pseudohumanismu. Oba dostali asyl a jeden hned exklusivní místo v NRK, dokonce v oddělení, které se zabývá těmito sensitivními problémy.

Policie zatkla dva dobrodince z trhu narkotik – kosovský Albánec a Marokánec, kdo taky jinej – kteří propašovali do Norska 35kg čistého heroinu. To se jí podařilo díky úzké spolupráci se svými tajnými informátory. Obhájci požádali Nejvyšší soud, aby dal policii příkaz k zveřejnění identity svých spolupracovníků a Nejvyšší soud ve své "moudrosti"-blbosti tak učinil. Současně prohlásili zatčení, že tyto lidi zlikvidují nebo nechají zlikvidovat. Policie neviděla jiné východisko než tyto renegáty okamžitě propustit na svobodu – divím se, divím – ačkoliv jim v normálním soudním řízení hrozil trest ve výši 12-15 let.

Československý Nejvyšší soud sídlil před válkou v Brně a jeho presidentem byl pozdější protektorátní president-mučedník Dr Emil Hácha. Konečné rozsudky tohoto soudu byly ve svém právním obsahu a bri-

lantní formě tak dokonalé, že byly prostě "uangripelig". Nikdy se nestaly předmětem diskusí a nějakých pochybností, Vždy v souladu s etikou posledních dvou tisíciletí a skoro vždycky zajedno s právním cítěním lidu. Tady mluvil Pánbůh prostřednictvím svého eminentního právního zástupce na Zemi.

Nedávno byl v Holandsku zadržen jeden terorista jménem Krekar. Jeho početná rodina se už přes 10 let těší štědrému pohostinství norského lidu. Krátká sekvence v TV: v místnosti je shromážděno takové polooficiální Norsko. Krekarovi právní zástupci – všimněte si množného čísla, jeden nestačí. A hodně novinářů. Terorista vstoupí dovnitř a všichni do jednoho se vymrští ze svých sedadel jako péráci a stojí v haptáku jako by tam vešlo samotné Jeho Veličenstvo. To už není devótnost, to je lezení do řitě.

Vloni na podzim přijelo na návštěvu sedm Litevců. Peněz měli málo a tak se rozhodli jít do lesa natrhat košík brusinek a prodat je na trhu v městě. Nic víc, nic míň. Ti Litevci byli zřejmě lidé z jiného světa a z jiného století. Policejní aparát se to dozvěděl a znervózněl. Oni od nás nic nechtějí, no to se nám ještě nestalo. Není tím ohrožena bezpečnost norského státu? Pro jistotu dva z nich strčili hned do kašoty, všichni zaplatili pokuty a třetí den je nejrychlejším šupem lifrovali zpátky přes hranice. Zdá se, že v této zemi se mohou bezpečně cítit jen lidé s pletí tmavou a vírou islámskou. A celý byrokratický aparát jim jde na ruku. Právě v těchto dnech přišli právníci z ministerstva zahraničí s návrhem, který prakticky znamená legalizaci bigamie v tomto snad ještě křesťanském státě.

My nemáme prostředky. Tahle pitomá floskule se objevuje v každém článku, v každé diskusi kde se řeší problémy veřejného života. Těch prostředků mají ve skutečnosti habaděj, ale nemají ponětí o tom, jak se spravují a jak se používají.

Rozcundají se na hloupé experimenty a drahé reformy. Jenom záchytné tábory pro asylanty stojí norský stát 20 miliard ročně. A ta klientela se tam váli na kavalcích, ani cimru nezametou a ešus po sobě neumejou. Z dlouhé chvíle podniknou někteří zlodějské výpady do okolí nebo se vypraví na návštěvu do země, o které tvrdí, že tam byli mučeni.

Norové jsou nejhorší údržbáři veřejných nemovitostí na světě. Zdravý selský rozum patří nenávratně minulosti a už se nikdy nevrátí. Kde by dnes stačila pětikilová piksla s barvou tam za několik let vypadávají okna z prohnilejch plyntrámů. Slovo efektivita mizí pomalu z norského slovníku. Podle oficiální statistiky pracuje norský chirurg týdně 2 a půl hodiny u operačního stolu, německý 14 hodin. A komunální politici nutí chirurgy na Ullevålu k obřezávání muslimských pacholátek, zatímco životu nutné operace se odkládají.

Vláda chce za každou cenu zabránit porodním babám, aby při kontrole budoucích rodiček v případě, že najdou za pomoci ultrazvuku na embryu neomylné stopy Downova syndromu, sdělit tento důležitý nález rodičům. Představte si ty nedozírné následky. Divné jsou ty cesty politiků a byrokratů, kteří úplně ztratili kontakt s tvrdou skutečností.

V této zemi se udál jeden hnusný případ. Sexuální vyvrhel znásilnil ve vězení svého vlastního desetiletého syna, který ho tam přišel navštívit. Neptejte se mě jak se to mohlo stát čistě technicky. Ale stalo se. Při vyšetřování vyšlo najevo, že tomuto zrudnému chlapovi byly od vězeňského lékaře v rámci nápravného léčení ordinovány pravidelné dávky Viagry – místo aby mu vyšmikli vobě kulky u samýho kořene. Vostatně tomu felčarovi taky.

Tady končí profitlandet, tady končí Kocourkov, tady začíná konečný rozklad bílé rasy, odtud vede přímá cesta na Armagedon. Já zde nemyslím je na samotný čin, ale na reakci veřejnosti. Národ se nad tím

ani moc nerozhořčil. Ola stojí nad svými šiřatými kruhy, plnými kalné vody, vzývá ty falešné materiální modly, smysl jeho života spočívá ve snu vyhrát hlavní terno v loterii a náplní jeho denní existence je čumění na oblující seriály v televizi. Ty skutečné hodnoty hází bezmyšlenkovitě do starého haraburdí, vyklízí jeden skansen za druhým a úplně zapomněl, že národy a státy se udržují při životě těmi ideály a ideami, na kterých byly založeny (TGM). Blbost, lhostejnost, zbabělost jsou ty tři vlastnosti, které nás vedou neomylně do definitivní zkázy.

Jeden chytrý Nor, Erik Gjems-Onstad prorokuje svým krajanům stejný osud jaký postihl americké indiány. Skončí nakonec svůj život v rezervacích. Za sebe dodávám, že indiáni mají jednu malou „útěchu“! Ve svém smutku a letargii popíjejí dobrou čistou whisky. Tento luxus bude asi odepřen posledním norským mohykánům. Vždyť v tomto zdaleka nejbohatším státě Evropy zaplatilo jen před vánoci 13 lidí životem konsum hnusného methanolu. Ať už důvody k tomu byly různé, nesmyslně vysoké ceny alkoholu k tomu rozhodně přispěly. Ještě zpátky k tomu Onstadovi. Dnes ten člověk je ve vlastní zemi persona non grata, nikdo s ním nechce mluvit, ale za války byl dobřej, když vedl v Trøndelagu velmi úspěšně boj proti nacistům.

Už se mi z toho všeho zvedá žaludek a Tobě, milý čtenáři, bezpochyby taky. Chtěl jsem toto povídání ukončit pokusem o analýsu této hromadné národní sebevraždy, ale nemám k tomu bohužel ani chuť ani sílu a, po pravdě řečeno, ani ty intelektuální předpoklady. V jednom Hamsunově románu schází hrdina, myslím, že je to August – nejsem si tím zcela jist – z hor do údolí, starý unavený životem, doprovázen několika ovce. To stádo roste, mohutní, už je jich na tisíce a August v něm mizí, aby už nikdy nebyl spatřen na tomto světě. Tak skončí moderní norská sága. A

s hlediska světové historie to bude jen rozpačité pokrčení ramen věčnosti.

A zde se mi vkrádá do srdce hluboký smutek jako všem opravdovým patriotům, jako všem lidem, kteří milují Norsko: Veliká škoda, věčná škoda této překrásné země, která spadne do klína těm nedůstojným přivandrovalcům jako přezrálá hnilička.

Josef Pivokonský

P.S. Tento článek začíná otřesnou lhostejností k památce umučených norských vlastenců v Mauthausenu a končí notickou v Aftenpostenu z 3.2.2003: Komuny v Hedmarku nemají peníze na pohřbení svých mrtvých. Mrtvoly se ukládají i na několik týdnů k ledu v očekávání, že se zas bude blejskat na lepší časy. Z důvodu úspornosti byl podán návrh, aby se zorganizoval hromadný pohřeb jednou v měsíci.

Z POZŮSTALOSTI
Milan Jariš

ZÁVIDÍM VÁM DÁVNÍ KAMARÁDI
CO JSTE PADLI MLADÍ – DVACET LET
VÁM UŽ NIKDY NIKDO NEPROZRADÍ
ZA JAKÝ JSTE PADLI SVĚT

VÁM UŽ ZŮSTANE TĚCH DVACET
POZÍTRÍ A V PŘÍŠTÍM STOLETÍ
VÁM SE NIKDY NEBUDE CHTÍT ZVRACET
NAD VÝSLEDKY VAŠÍ OBĚTI

BOHUŽEL ANEBO BOHUDÍKY
ŽIVOT UŽ JE ZKRÁTKA TAKOVÝ
S TĚŽKÝM SRDCEM MYSLÍM NA MLADÍKY
CO BUDOU CHTÍT ZEMŘÍT JAKO VY.

O Svalbardu, aneb zpráva od nejsevernějšího Čecha

Pokud vás to zajímá, pokusím se trochu popsat život tady na severu.

Ted právě pomalu končí druhá polární noc, kterou jsme tady. Všichni se těšíme na slunce. Letos je to o trochu lepší, protože máme jiný byt, s výhledem na město, ale v loni jsme měli okna obrácená do kopce, takže jsme neviděli nic než tmu. Úplná polární noc tu trvá skoro čtyři měsíce. Je to také jedno z měřítek pobytu tady (*přežil jsi polární noc?*). Ne každý to zvládne, znám lidi, kteří se o polární noci chovají trochu jinak, mají komplikace se soustředít.

Co se týká nás, tak zase byla (*respektive je*) tahle druhá noc lepší také pro to, že máme s manželkou „fast jobb“, a spoustu práce, takže nějak nezbyvá čas na to myslet. Mně osobně nejvíc vadí o víkendu. V pracovní dny to tak nepříjde, ale o víkendu, kdy si člověk rád trochu přispí, tak je pro mě docela nepříjemné, že vstávám a je tma. Polární den nám nepřinesl nějaké potíže. Hodně tu mají lidi v ložnicích okna pečlivě zatemněná, ale pro nás nebyl výrazný problém usnout se sluncem v oknech.

Zima? V podstatě jsme čekali, že to bude horší. Letos tady dole ve městě naměřili nejvíce -28. Mráz sám o sobě ale není ten největší problém. Problémem je vítr až vichřice, který ho často provází. Vítr násobí skutečný efekt mrazu na jednu tolik. (*To znamená, že když je -28 na fouká, tak je vlastně -56*). Mezi běžné vybavení patří kukla, pokud není člověk líný, tak jsou velmi dobré lyžařské brýle. V takovém počasí přimrzají oči „raz dva“. Ale to není celou zimou. Teploty kolísají, akorát letos se drželo -20 víc než měsíc v jednom kuse. Někam dojít v tomhle počasí, není v podstatě problém, člověk se patřičně oblékne, ale pracovat venku, to je problém, který jsem si mnohokrát vyzkoušel.

Sněhu tady moc není (*obzvlášť letos*). Sníh se udrží, jen když se po napadnutí na chvíli oteplí, aby byl mokrá. Jinak, jak pořád mrzne, tak je to prašan, který vítr odfouká do moře. Kolikrát si říkáme, když koukáme na TV, „v půlce Norska a takového sněhu, a my jsme tady na samém severu a téměř žádný sníh“.

V létě se nemůžete spolehnout na to, že nebude mrznout. Často je hezky (*v podstatě vždy když nefouká vítr*), ale do práce chodím v zimní bundě celý rok. Vloni v létě jsme podnikli asi 18 km pěší túru i s dětmi (*v Čechách jsme vandrovali*). Bylo opravdu hezky, ale je to nezvyk popojít kousek a rozhlédnout se, jestli někde Co se týká života ve městě. V obchodech najdete téměř vše, s výjimkou oblečení pro děti okolo 12 let. Trochu problém je, že je všechno drahé. Potraviny jsou asi o 30-40 % dražší než na pevnině. U oblečení někdy inzerují, že je levnější než na pevnině, to se ale týká jen drahých věcí. Oni sem v podstatě takové to levnější strojení nevozí. Výhoda je internet a internetové nákupy. Něco sice dáte za poštovné či dobírku, ale pro změnu dostanete všechno zboží bez DPH. Velmi levný je tu alkohol a cigarety (*což se nás netýká*) a benzín.

Průměrná doba pobytu tady se uvádí 4 roky. Častá otázka když s někým mluvíte je jak jsi tu dlouho a jak dlouho tady budeš? Hodně Norů chce pracovat tady,

nechíhá medvěd. Mimo město je zakázané chodit bez pušky.

Mimo jiné, asi třetina cesty procházela květinovým údolím, jenže jsme neviděli ani trávu, natož nějakou kytku. Tím nechci říct, že to tu není hezké, nejhezčí je to tady podle nás na jaře, když je sníh a přijde slunce. Některé pohledy, nebo v zimě polární záře, stojí za to vidět. Podle mě krajina dýchá takovou hrdou studenou krásou, která je až podmanivá. Velkou zábavou pro Nory jsou sněžné skútry. My jsme to zatím nezkusili, ale letos plánuje firma nějaký společný výlet na skútrech do Barendsburku.

protože je tu taky jenom jedna jednotná daň 13,8 %, takže sem jedou vydělat peníze a šup zpátky na pevninu. Z toho se taky odvíjí jedna zásadní věc, a to že většina obyvatel města to tady nebere jako svůj domov, ale jako přenocování v práci. Podle toho to taky občas vypadá.

Škola je tady vcelku nová a moderní. Děti chodí do školy rády, a jsou taky rády, že se tady neznámkuje. Vedle školy je také vcelku nová sportovní hala s tělocvičnami a plaveckým bazénem. Plavat chodíme pravidelně, a děti chodí také šplhat na umělou horolezeckou stěnu.

Jinak já pracuji u malé firmy, kde se teď podílím i na vedení firmy, a pracuji jako

malíř, truhlář, tesař, zámečník a v neposlední řadě jako grafik pro grafické práce na počítači, webové stránky, návštěvničky, kalendáře apod. Manželka pracuje u firmy, která uklízí butik, kanceláře, letiště, letadla, školky, atd.

To jsem se teda pokusil ve zkratce trochu popsat jaké to tady je. Dostal se mi do rukou článek z jednoho českého časopisu,

kde popisují jak to jde na Svalbardu, a nevěřil jsem svým očím. Když jsem to četl v práci, bylo o zábavu postaráno (velmi mylné a zavádějící informace).

S pozdravem od nejseverněji žijící České rodiny !

Roman Veselý
Svalbard

ISSN 0803-7213

Dette er et tidsskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM

Ansvarlig for dette nummer var Karel Babčický

Foreningens adresse: POSTBOKS 48, 3421 LIERSKOGEN

Medlemskontingent: hovedmedlem kr. 150,-, familiemedlem kr. 100,-

Telefon: 66 98 78 85, telefaks: 66 90 30 74, bankgiro: 6241.06.04650